

Svet
Evropske unije

Bruselj, 18. september 2018
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0224(COD)**

12067/1/18
REV 1

RECH 371
COMPET 595
IND 237
MI 626
EDUC 318
TELECOM 278
ENER 298
ENV 584
REGIO 71
AGRI 416
TRANS 368
SAN 265
CADREFIN 194
CODEC 1446

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo

Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Št. dok. Kom.: 9865/18 + ADD 1

Zadeva: *Priprava zasedanja Sveta za konkurenčnost 27. in 28. septembra 2018*
Sveženj Obzorje Evropa: Program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027:
a) Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov
b) Predlog SKLEPA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa
– orientacijska razprava

I. UVOD

Evropska komisija je 7. junija 2018 predlagala novi okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa. Svet je predlog takoj začel obravnavati. Prva izmenjava mnenj na politični ravni je bila opravljena na neformalnem srečanju ministrov, pristojnih za raziskave, 17. julija 2018 na Dunaju. Med to neformalno razpravo je avstrijsko predsedstvo ugotovilo, da države članice na splošno podpirajo strukturo in glavne elemente predloga Evropske komisije. Vendar pa so vse delegacije izrazile pomisleke glede specifičnih vprašanj, ki jim je treba nameniti pozornost v prihodnjih pogajanjih o programu Obzorje Evropa.

Poleg razprave v Delovni skupini Sveta za raziskave je predsedstvo delegacije prosilo, da do začetka septembra 2018 pošljejo svoje predloge glede uredbe o programu Obzorje Evropa in posebnem programu. Na podlagi prispevkov držav članic je predsedstvo posodobilo svoj graf o trenutnem stanju pogajanj (glej prilogo) in opredelilo tri ključna vprašanja, v zvezi s katerimi so za nadaljnja pogajanja potrebne politične smernice ministrov.

II. KLJUČNA VPRAŠANJA

1. PRAVNE PODLAGE PROGRAMA OBZORJE EVROPA

Uredba o okvirnem programu „Obzorje Evropa“ kot njena predhodnica Obzorje 2020 temelji na naslednjih naslovih PDEU: „Industrija“ ter „Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje“ (členi 173, 182, 183 in 188 PDEU). Poleg tega se je Komisija odločila, da v nasprotju s prejšnjimi sklepi o posebnih programih predlaga, da tudi posebni program za izvajanje programa Obzorje Evropa temelji na naslovih PDEU „Industrija“ ter „Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje“ (člena 173 in 182 PDEU). Komisija je to odločitev utemeljila z večjo pomembnostjo inovacij v programu Obzorje Evropa, zlasti ukrepov v zvezi z Evropskim svetom za inovacije. Ta sprememba z dvojno pravno podlago bi pomenila, da bi bilo treba posebni program za Obzorje Evropa sprejeti v skladu z rednim zakonodajnim postopkom (v soodločanju z EP) in ne v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom (sprejetje po posvetovanju z EP) kot v primeru prejšnjih posebnih programov. V pripravljanih telesih Sveta se je zato začela razprava o tem, ali so te pravne podlage ustrezne.

Junija 2018 je več držav članic za pisno mnenje o tem vprašanju zaprosilo pravno službo Sveta, ki je mnenje predložila 25. julija 2018¹. Pravna služba v tem mnenju ugotavlja, da so pravne podlage, ki jih je Komisija predlagala za uredbo o okvirnem programu, ustrezne, v zvezi s posebnim programom za Obzorje Evropa pa ugotavlja, da dvojna pravna podlaga, na kateri je Komisija utemeljila predlog sklepa o vzpostavitvi posebnega programa, ni ustrezna in da je glede na cilj in vsebino predloga ustrezna pravna podlaga zgolj člen 182(4) PDEU. Če bi Svet sprejel ta predlog samo na podlagi člena 182(4) PDEU, bi bil sprejet v skladu s posebnim zakonodajnim postopkom (sprejel bi ga Svet sam po posvetovanju z Evropskim parlamentom in Evropskim ekonomsko-socialnim odborom).

---

1 11422/18.

Evropska komisija je 11. septembra 2018 predložila neuradni dokument, v katerem je pojasnila, zakaj se je odločila za predlagano pravno podlago.

Predsedstvo je za lažjo razpravo v dopisu, ki ga je 27. avgusta 2018 poslalo delegacijam, podrobno pojasnilo, kakšne bi bile možne rešitve tega vprašanja za Svet, med drugim neposredne posledice tako za delo v Svetu kot za sodelovanje z Evropskim parlamentom.

Razprave na tehnični ravni 3. in 13. septembra so pokazale, da želi velika večina delegacij ravnati v skladu z mnenjem pravne službe Sveta in spremeniti pravni podlagi za posebni program Obzorje Evropa, da bi ta temeljil samo na členu 182(4) PDEU, tako da bi bil uporabljen posebni zakonodajni postopek (sprejetje po posvetovanju z EP).

V točki 25 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 je navedeno: „Če bi bilo treba zaradi predvidene spremembe pravne podlage uporabiti namesto rednega posebni zakonodajni postopek ali nezakonodajni postopek, si bodo tri institucije o tem izmenjale mnenja.“ Po razpravi na tehnični ravni predsedstvo meni, da je bila ta točka dosežena. Da bi dobilo jasen politični mandat za morebitno medinstitucionalno izmenjavo mnenj, predsedstvo torej želi pridobiti mnenja ministrov o tem, kako nadaljevati delo v zvezi s to zadevo.

Vprašanje za ministre:

Ali Svet glede na mnenje pravne službe Sveta in stališča, ki so jih na tehnični ravni izrazile delegacije držav članic in Komisija, namerava spremeniti pravno podlago, tako da bi se namesto rednega zakonodajnega postopka uporabil posebni zakonodajni postopek?

2. ŠIRITEV SODELOVANJA/IZMENJAVA ODLIČNOSTI

Videti je, da delegacije soglašajo z dvojim: prvič, v središču programa Obzorje Evropa je odličnost, ki je ključno merilo znanstvenega razvoja, pogosto pa tudi temelj gospodarske in družbene blaginje. Drugič, odličnost ni vezana na spol ali potni list in zanjo ni meja. Najti jo je mogoče povsod, v vsaki državi članici, ter izven Evropske unije.

V osami ne uspeva. Pogoje za njen razvoj ustvarja vsaka posamezna država članica s svojim izobraževalnim, znanstvenim in inovacijskim sistemom. Ekosistem za znanost in inovacije zagotavlja spodbude – ali včasih ovire – za odličnost na nacionalni ravni. Kljub temu da se z evropskim raziskovalnim prostorom poskuša sčasoma ustvariti bolj povezan evropski trg znanja, so za ta ekosistem odgovorni nacionalni nosilci odločitev. Države članice si močno prizadevajo izboljšati nacionalne raziskovalne in inovacijske sisteme². Izmenjava odličnosti zato ni več vprašanje, ki bi države „EU 15“ ločevalo od držav „EU 13“. Takšne delitve zdaj ni več, vendar razlike še obstajajo, saj je zlasti v državah članicah, ki so se EU pridružile leta 2004 ali pozneje, intenzivnost raziskav in inovacij manjša, stopnja sodelovanja v programu Obzorje 2020 pa nižja.

Zadnji „evropski sistem inovacijskih kazalnikov 2018“³ navaja neenak razvoj v evropskem raziskovalnem prostoru. 18 držav članic EU je izboljšalo, 10 pa jih je poslabšalo svojo inovacijsko uspešnost. Inovacijski razkorak v Evropi se, namesto da bi se zmanjševal, še povečuje.

Poleg tega najnovejši podatki kažejo na negativni učinek bega možganov v evropskem raziskovalnem prostoru, ki slabi inovacijske sisteme držav članic, ki so se EU pridružile leta 2004 ali pozneje⁴. V zadnjem desetletju se je čezmejno znanstveno sodelovanje v zahodnem delu EU mnogo bolje razvilo kot v njenem vzhodnem delu. Vzroki za beg možganov so številni in zapleteni, tega trenda pa ni mogoče obrniti z enim samim ukrepom, saj ni univerzalne rešitve.

---

2 Prizadevanja držav članic in pridruženih držav so bila nedavno predstavljena v „Mutual Learning Exercise on Widening Participation and Strengthening Synergies“ (Medsebojni strokovni pregled širitve sodelovanja in krepitev sinergij), junij 2018.

3 Evropska komisija, European Innovation Scoreboard 2018 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov, 2018).

4 Doria Arrieta, Pammolli, Petersen, Quantifying the negative impact of brain drain on the integration of European science (Merjenje negativnega učinka bega možganov na integracijo evropske znanosti), Science Advances, 12. april 2017

Ključno vprašanje, ki se zastavlja, je, v kolikšni meri bo okvirni program EU prispeval k nacionalnim prizadevanjem za spodbujanje odličnosti in zapolnjevanje inovacijske vrzeli v Evropi ter jih dopolnjeval.

Predlog o programu Obzorje Evropa vsebuje vrsto podpornih dejavnosti, osnovanih na ukrepih, ki so bili uvedeni s programom Obzorje 2020, zlasti povezovanje, tesno medinstitucionalno sodelovanje, predsedovanje ERP in COST. Evropska komisija poleg tega za te dejavnosti predlaga precejšnje povečanje proračuna v primerjavi s programom Obzorje 2020 (z 800 milijonov EUR na 1,7 milijarde EUR).

Nekatere države članice so v svojih pripombah predsedstvu predlagale še dodatne ukrepe za širitev sodelovanja/izmenjavo odličnosti, na primer:

- dopolnitev ciljev programa Obzorje Evropa z novim ciljem, tj. krepitevijo uravnoveženega evropskega raziskovalnega prostora in spodbujanjem njegove konkurenčnosti v vseh državah članicah;
- uvedba dodatnega posebnega cilja programa Obzorje Evropa, s katerim bi prispevali k vključujočim in inovativnim družbam v Evropski uniji, odpravili vse večji raziskovalni in inovacijski razkorak v EU ter vse države članice spodbudili k sodelovanju v tem programu;
- preimenovanje 4. dela strukture programa Obzorje Evropa v „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ ter zamenjava izraza „izmenjava odličnosti“ z izrazom „širitev sodelovanja“;
- uvedba „pospešenega postopka“ za raziskovalne projekte, ki izhajajo iz projektov povezovanja, tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in predsedovanja ERP;
- uvedba horizontalnih ukrepov za širitev sodelovanja, na primer z izboljšanimi ocenjevalnimi postopki ali z zoperstavljanjem „zaprtim klubom“;
- preučitev možnosti enakih plač za vse partnerje v projektih Obzorje Evropa;

- krepitev sinergij med programom Obzorje Evropa in drugimi programi EU za financiranje, zlasti skladi ESI (na primer strategij pametne specializacije);
- finančna podpora (na primer sredstva za boljše upravljanje) dejavnostim držav članic za dvo- in večstransko širitev sodelovanja;
- v zvezi z Evropskim raziskovalnim svetom (ERC): imenovanje članov iz različnih delov Evrope v Znanstveni svet ERC;
- v zvezi z Evropskim raziskovalnim svetom (ERC): usmeritev v bolj vključujoč pristop, da bi se povečala število in raznolikost institucij gostiteljic v EU, pa tudi število odličnih raziskovalcev v vsej EU;
- v zvezi z Evropskim raziskovalnim svetom (ERC): podpora mladim raziskovalcem, vključno s povezovalnimi dejavnostmi med ukrepi Marie Skłodowska Curie in ERC;
- v zvezi z „razširitvijo štipendij“ v okviru ukrepov Marie Skłodowska Curie: omogočanje mobilnosti v države, ki so v okvirnem programu slabo zastopane, za najboljše ali najbolj obetavne raziskovalce ne glede na njihovo državljanstvo, da bodo lahko izvajali odlične raziskave in razvijali svoja znanja in spretnosti ter poklicno pot v akademskem in neakademskem sektorju.
- V zvezi z ukrepi Marie Skłodowska-Curie: podpora raziskovalcem, da se vrnejo v svojo matično državo.

Vprašanje za ministre:

Prosimo, navedite bistvene zahteve, ki bi jih moral program Obzorje Evropa izpolnjevati pri širitvi sodelovanja/izmenjavi odličnosti, tudi glede na zgoraj navedene predloge držav članic.

3. STUKTURA DRUGEGA STEBRA PROGRAMA OBZORJE EVROPA

Delegacije so pozdravile splošno tristebno strukturo predloga o programu Obzorje Evropa. Evropska komisija je za steber II predlagala novo strukturo, pri kateri je uporabila bolj v učink usmerjenim pristop, ki presega meje med znanstvenimi disciplinami in posameznimi sektorji industrije. V tem okviru naj bi misije prispevale tudi k medsektorskemu in meddisciplinarnemu sodelovanju v različnih sklopih, kar bi imelo večji družbeni učinek. Razprave na tehnični ravni so pokazale, da bi bilo strukturo stebra II („Globalni izzivi in industrijska konkurenčnost“) morda treba nekoliko prilagoditi.

Države članice so med poletjem predložile več zamisli o tem, kako bi lahko steber II izboljšali, tako da bi imel sedem in ne pet sklopov. Predsedstvo želi omeniti nekatere od teh predlogov:

- osredotočenje stebra II na „Globalne izzive in evropska industrijska konkurenčnost“;
- zagotovitev, da bi ta steber programa Obzorje Evrope zajemal vse ravni tehnološke pripravljenosti (TRL);
- razdelitev sklopa „Vključujoča in varna družba“ na dva ločena sklopa; razširitev sklopa „Vključujoča družba“ na sklop „Vključujoča, ustvarjalna, razmišljajoča in odporna družba“, vključno s temo migracij ter preimenovanje podsklopa „Varna družba“ v „Civilna varnost v družbi“;
- pristop od spodaj navzgor za „Ključne omogočitevne tehnologije prihodnosti“ v okviru sklopa „Digitalno in industrija“;
- razdelitev sklopa „Podnebje, energija in mobilnost“ na dva ločena sklopa; uvedba sklopa „Podnebje in energija“ ter ločenega sklopa „Mobilnost“;
- preimenovanje sklopa „Hrana in naravni viri“ v „Biogospodarstvo, naravni viri in okolje“;
- uvedba novih področij ukrepanja;
- dodelitev namenskega proračuna za vsako področje ukrepanja.

Vprašanje za ministre:

Prosimo, navedite bistvene zahteve glede strukture srebra II, ki bi jih moral izpolnjevati program Obzorje Evropa, tudi glede na zgoraj navedene predloge držav članic.

Priloga 1: Obzorje Evropa – trenutno stanje pogajanj

Horizon Europe – State of play

e 20
u 18
· a t

